

er jo det, at Egnen Vest paa fra Nørre-Sundby er slet ikke bedre stillet nu end før, der kom Jærnbane; thi de nærmeste Købstæder for den ere Aalborg til den ene Side og Listed til den anden Side. Og gaa vi til den anden Side af Vendsysselbanen, er Forholdet der et lignende, idet Egnen ad Sæby til har som sine nærmeste Købstæder til den ene Side Sæby og til den anden Side Nørre-Sundby og Aalborg. Det er derfor ikke underligt, at der i disse Egne arbejdes paa at faa Jærnbaner, men hidtil er det ikke lykkedes. Der har været forskellige Forslag fremme derom. Først gik man ud fra den Tanke, at Staten skulde bygge og drive Jærnbanerne, men dette kunde ikke opnaas. Nu synes det mig, og jeg haaber ogsaa, at det vil finde Tingets Billigelse, at som Forholdene nu stille sig, er det et billigt Forlangende, der her fremsættes, idet Behoerne nu tilbyde at bygge og drive Banen, mod at der ydes et Tilskud af Statskassen af 80,000 Kr. pr. Mil. Jeg skulde ogsaa mene, at dette er et betydeligt imødekommende Skridt over for den ærede Indenrigsminister. Tanken, hvorpaa det foreliggende Lovforslag er bygget, er ikke ny, om der end har været nogen Afvæksling i de forskellige Forslag, der have været forelagte. Allerede fra min første Rigsdagsvirksomhed erindrer jeg, at der om Jærnbaneforholdene over hele Landet, kan jeg sige, men navnlig for saa vidt angaar Sjælland, blev — det var i Samlingen 1876—77 — afgivet en meget udførlig Udvalgsbetænkning og ført meget vidtløftige Forhandlinger her i Rigsdagen. Man opstillede to Hovedprincipper. Man skulde sondre mellem to Maader at bygge Baner paa. Den ene var, at Staten skulde bygge Baner og drive dem, og den anden var den, at private skulde bygge og drive Baner med Tilskud fra Statens Side. Skellet blev sat, som det er udtrykt i den Betænkning, der blev afgivet i Samlingen 1876—77, saaledes: „De fleste Medlemmer af Udvalget“ — der var ikke noget Skel mellem Højre og Venstre, men baade Højre og Venstre sluttede sig sammen; det var ikke noget politisk Spørgsmaal — „ere af den Formening, at hvor en levende og offerberedvillig Interesse i saa Henseende maatte vise sig paa Egte, der ved Statsbanenettet ere forholdsvis lidet begunstige, vil en Fremgangsmaade analog med den, som man har fulgt i de senere Aar, nemlig af Statskassen at yde et bestemt, mindre Tilskud til slige Anlægs Fremme ved privat Entrepriise, fremdeles være at anbefale“. Det er dette, som det her forelagte Lovforslag nu har optaget; det er bygget paa

dette Grundlag. Sagen, saaledes som den har foreligget ved tidligere Lejligheder — ikke i de sidste Samlinger, men tidligere — har jo haft en Del Modstand fra den ærede Ministers Side paa Grund af, at Banen skulde bygges af fremmede og for fremmede Penge. Jeg erindrer fra den Tid en Udtalelse af den ærede Minister, som jeg ogsaa har mindet om ved tidligere Lejligheder. Den gik ud paa, at hvis der forelaa et Forslag, hvorefter vedkommende Kommuner tog Sagen i deres Haand, var Forholdet et andet, og Ministeren vilde da stille sig velvilligere. Det er dette, der nu er slet; man har taget Sagen i sin Haand, den foreligger nu paa Grundlag af, at der er tilfagt Bidrag fra Amtskommunen, fra Købstæderne og fra Landkommunerne, og der stilles kun den bestedne Fordring til Statskassen af 80,000 Kr. pr. Mil. Man haaber derfor, at Forslaget skal kunne gennemføres. Naar man ser hen til de store Kræv, der ere fremkomne i et Forslag, der er forelagt af Regeringen, skulde man synes, at det er et meget bestedent Forlangende, som her fremkommer. I det her foreliggende Forslag forlanges der ikke mere Tilskud til en 12—13 Mils Bane, end der af Regeringen er forlangt til een Mil Bane fra Klampenborg Station til Helsingør; det drejer sig der om 1 Million til en Banemil, og det samme Beløb er der Tale om til hele den her foreliggende Bane. Jeg skal ikke gaa dybere ind paa Lovforslaget, da jeg mener, at det taler for sig selv; idet det jo er en stor Vælsøgnede, der her er Tale om. Der er nemlig 13 Mil fra Nørre-Sundby til Listed og 10 Mil fra Nørre-Sundby over Sæby til Frederikshavn, saa at der maa være stor Trang til at komme i Forbindelse med en Jærnbane.

Jeg maa dog sige et Par Ord om Linien, hvad angaar Banen fra Nørre-Sundby over Hjerritslev til Listed. Jeg mener nemlig, at den bør gaa nærmere den store Bildmose. Naar den gaar Nord om Naby og nærmer sig den store Bildmose, som gemmer store Værdier, og denne bliver kultiveret enten paa den ene eller den anden Maade, vil man faa et betydelig større Dyland for Banen. Jeg skal imidlertid ikke komme nærmere ind derpaa nu, da det nærmest vil være paa sin Plads under Forhandlingen i et Udvalg.

Maa jeg endnu til Slutning gøre en Bemærkning over for det ærede Medlem fra Sæby (K. Jensen). Det ærede Medlem kom i Slutningen af sit Foredrag med en Udtalelse, som gik ud paa, at man ikke maatte sammentoble dette Lovforslag med andre